

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 6

Fylke: Nordland og Osn

Tilleggsspørsmål nr.

Folkelige musikkinstrument

Herad

[ma vore Lurög.]

Emne: Tilleggsspørsmål

Bygdelag:

Oppskr. av: Jörgen Karlsen

Gard:

(adresse): Hov i Land

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Det var vanleg for smaaguttene før 70 aar sia at de laga seg blaasepiper av elderbark i sevjetia og skar det lydskapende munnstykket av samme kvisten som berken var tatt av. Vi blaaste ogsaa paa halmstraa, ei tjukk halmpipe som vi fant fram til.
2. Halme eller harpipe kjennes ikke, men vi brukte før 70 aar sia aa skjære piper av geitlur- en plante som likna kvain eller heraklium. Den ble ogsaa brukt til vassprøyte av smaaguttene i gjetertia om sommeren.
3. Noen rangle av gaasehale eller anna slikt kjennes ikke. Men derimot "skaut" vi ertter ut av tynne jeitlurstuber. Det var vanleg at vi i sevjetia skar høvelige og rette staver av selje, skar ringer i borken og löypte av, saa en fikk staver med spiralformige borkrenner. Vi hadde ikke noe spesielt navn paa slike.
4. Knall og smell kunne en faa paa fleire maater. En kunne klyve ei "tunge" i ei tynn vedskie eller en kvist og sette en pinne i klypa, klemt til, og pinnen fauk ut med et smell, saa de vaksne sa: "Paas Deg saa Du ikke "skyter" inn i auga paa bror Din!" Kom vi over en tom papirpose, maatte den blaases full av luft og bli klemt enten mot laaret eller bordet, saa det smell. Vi laekte ogsaa aa finne ymse slag blomster og kleme

den saa det ble et smell. Aaa legge glør paa ambolte
i smia før aa slaa til, ble ikke brukt. Smeden var en streng
herre som ikke tillet slik mære. Men vi likte aa skape
svepesmell eller legge salt i varmen før aa faa det til
aa skape smell. Gevär og dynamittskot var vanleg før
40 aar sia naar en ville salutere til äre för brurfolk
i brylluper. Naa er dette blitt avleggs.

Noen overtru om gevär eller dynamittsmell kjennes ikke.

5. Noe slikt kjennes ikke.

Hov i Land 26.4.1952.

Deres Jörgen Karlsen.

Es. Jeg er blitt sjuk med neslitt hjerte, saa jeg kan
ikke sitte böygd over skrivebordet lenger. Derfor er
det uvisst om jeg faar høve til aa besvare Deres emne
om kjøtt. Det krever en del undersøkelser, og den er
jeg ikke i stand til naa. De maa ursake meg.

Ds.